

HAÇLILARIN TANINIRLIĞI: KONYA ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİ ÖRNEĞİ

Dr. Mücahit Sami KÜÇÜKTİĞLİ

Dış İlişkiler Müdürü, Konya Büyükşehir Belediyesi

sami@konya.bel.tr

Makale Bilgileri	ÖZ
<p>Makale Geçmişi Geliş: 02.09.2019 Kabul: 10.10.2019 Yayın: 27.12.2019</p>	<p>“Haçlılar” meselesi tarihin tozlu raflarında yerini almışken son yıllarda Afganistan ve ardından Ortadoğu’da Irak ve Suriye krizleriyle tekrar yine gündeme oturmuştur. Dünyanın şu anki egemen gücü olan Amerika Birleşik Devletleri ve onun yöneticileri eliyle “Haçlı ruhu” tekrar dile getirilerek küresel anlamda medya ve ÷lke gündemlerini yeniden işgal etmeye başlamıştır. Ortaçağ’da tarihsel bir olgu olarak Haçlılar ile mücadelede Türkiye Selçuklu Devleti ve onun başkenti Konya’nın önemi büyüktür. Bu makalede Konya’da öğrenim gören üniversite öğrencilerinin günümüzde yaşanan olaylar çerçevesinde Haçlı gerçeğini tanıma düzeyi ölçülmeye çalışılmıştır. Konya, Anadolu’ya gelen Müslümanlara uzun bir süre başkentlik yapmış ve Haçlı saldırılarını büyük ölçüde akamete uğratmış bir şehirdir. Alâeddin Tepesi’nde metfun bulunan başta Sultan Alâeddin ve II. Kılıçarslan olmak üzere, Haçlılara karşı direnişin sembol ismi olan sekiz Selçuklu sultanını Konya, bağrında taşımaktadır. Bu önemli tarihsel arka plan, özellikle Konya’da eğitim gören öğrenciler tarafından ne ölçüde tanınıyor? Bugüne kadar cevabı tam verilmemiş bir soru olarak karşımızda durmaktadır. Konya’da öğrenim gören üniversite öğrencilerine bilimsel bir araştırma biçimi olarak anket tekniği</p>
<p>Anahtar Kelimeler: Haçlılar Türkiye Devleti Konya Ortaçağ Anket</p>	<p>Selçuklu</p>

uygulanmış ve sonuçları SPSS ile analiz edilerek gençlerin Haçlı tanınırlığı ölçülmeye çalışılmış olup gençlerde Haçlılar hakkında yeterli seviyede bir bilgi ve bilinç düzeyi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Tarih eğitimi alanında faaliyet yürüten kurumlar başta olmak üzere kültür ve sosyal alanda halkla ilişkiler çalışması yaparak tarih bilincini artırmaya dönük faaliyetler yapan yerel yönetimlerin makale sonuçlarından yararlanacakları düşünülmektedir.

Knowing The Crushers: The Case of Konya University Youth

Article Info

Article History

Received: 02.09.2019

Accepted: 10.10.2019

Published: 27.12.2019

ABSTRACT

Although the Crusaders are a historical event, they were reiterated by the American President during Afghanistan and the recent Iraq, Syria wars in the Middle East. Turkey in the fight against the Crusaders Turk Seljuk Empire and its capital as a historical phenomenon is known the importance of Konya. In this article, the level of recognition of the Crusader reality of the students studying in Konya among young people were tried to be measured. Konya has been the capital of the Muslim Turks who came to Anatolia for a long time and has largely destroyed the Crusade attacks. On the Aladdin Hill in Konya, Sultan I Kılıçarslan and II. Kılıçarslan tombs are known as the symbol name of resistance against the Crusaders and many Seljuk sultans are there. To what extent is this important historical background recognized, especially by university students studying in Konya? What is the recognition of the Crusaders in Konya? So far, the questions

Keywords:

Crusaders
Turkey Seljuq State
Konya
Medieval
Survey

remain unanswered questions. The research was conducted by applying questionnaire technique as a scientific research form to university students studying in Konya and the results were analyzed with SPSS and the Crusader recognition was tried to be measured. In conclusion that there is not a sufficient level of knowledge and awareness about the crusaders among university young people of Konya city. It is thought that the local administrations, especially the institutions that carry out activities in the field of history education, will carry out activities to raise awareness of history by conducting public relations studies in the cultural and social fields.

GİRİŞ

Ortaçağ'da tarihe mal olan üç büyük hadise meydana gelmiş ve bunlar o çağa şekil vermişlerdir. İslam'ın doğuşu ve Müslümanların, Hristiyan hâkimiyetinde bulunan toprakları fethetmesi birinci sırayı alırken bunu Türklerin büyük ordularla doğudan batıya doğru göç etmesi ve İslam'ın hamle gücünü yenileme gayretine girmesi takip etmiş ve buna karşı Haçlı Seferleri başlamıştır¹. Haçlı, Hilal mücadelesi bu topraklarda Anadolu'nun Türkleşmesi ile başlamıştır denilebilir.

Papa ve Halife arasında Haç ve Hilal mücadelesi Türkiye Selçukluları Dönemi'nde başta Alâeddin Keykubad olmak üzere sultanların Halife'ye, diğer yandan Roma İmparatoru Frederick başta olmak üzere diğer imparatorların da Papa'ya mensubiyetleri² ile

1 Işın Demirkent, "Haçlı Seferleri Düşüncesinin Doğuşu ve Hedefleri", *Tarih Dergisi*, 35, 1994, s. 65.

2 Suzan Yalman, "Alaaddin Kayqubad Illuminated A Rum Seljuk Sultan As Cosmic Ruler", *Muqarnas*, 29, Brill, 2012 s. 151.

kendini göstermiştir. Bu bir bakıma pagan Batı ile mistik/sufi Doğu'nun mücadelesidir.

Haçlı Seferleri'nde asıl amaç, Batı Roma'nın Papalığı kullanarak Doğu Roma üzerinde hâkimiyet sağlama ve Türkleri Anadolu'dan çıkartmaktır. Haçlı Seferleri'ni incelediğimizde Haçlıların Anadolu ve Suriye'de bulunan Türklerle savaşarak Kudüs'e yönelmeleri savaş stratejilerini ve amaçlarını ortaya koymaktadır. Tarihsel olarak Haçlı hareketi, 11. yüzyılda Türklerin batıya ilerlemeleri ve Anadolu'yu yurt edinmeye başlamalarından itibaren, Avrupa'nın Türkleri Anadolu'dan atmak ve bölgeye bizzat sahip olmak için başlattığı ve iki yüz yıl süren neticede Ortadoğu'yu kan gölü ve ateş çemberi haline çeviren bir saldırı olayıdır³. Bölgede 11. ve 12. yüzyılın merkez devletlerinden birisi Büyük Selçuklu Devleti olup⁴ Haçlılar karşısında en büyük mücadeleyi verirken en büyük savaşı da Türkiye Selçuklu Devleti vermiştir⁵.

Selçuklu Devleti temel olarak üç sacayağı üzerinde yükselmiştir: Devlet, nizam ve din⁶. Devletin İslam'a bağlılığı şüphe götürmez bir gerçek olup bu gerçeklikle bugünkü Suriye, Irak ve İran topraklarına hâkim olmuşlardır⁷. Büyük Selçuklu Devleti'nin Anadolu'daki uzantısı Türkiye Selçuklu Devleti, Anadolu'ya sık sık akınlar düzenleyerek bu bölgede hâkimiyet kurmaya çalışmıştır. Bu akınlara son vermek isteyen Bizans imparatoru Romanos Diogenes, 1071 yılında topladığı büyük bir ordu ile hazırlıksız yakaladığı Selçuklu Sultanı Alparslan'a karşı Malazgirt'te yaptığı savaşı kaybetmiştir. Bu büyük meydan savaşından sonra, Anadolu'nun kapıları Türkler için ardına kadar açılmış olup daha önce yirmi beş

3 Işın Demirkent, "Haçlı Seferleri Düşüncesinin Doğuşu ve Hedefleri", *Tarih Dergisi*, 35, 1994, s. 68.

4 David Durand Guedy, *Iranian Elites and Turkish Rulers A History of Isfahan in the Saljuq Period*, Routledge, Oxford 2012.

5 Işın Demirkent, "Haçlılar", *İslam Ansiklopedisi*, 14. Cilt, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 1996, s. 526.

6 Omid Safi, *Politics of Knowledge in Premodern Islam Negotiating Ideology and Religious Inquiry*, The University of North Carolina Press, 2006, s.60.

7 Omid Safi, a.g.e., s.90.

yılda Orta Anadolu'yu zor geçen Türklerin bu savaştan sonra kısa bir sürede Anadolu'da ayak basmadıkları yer kalmamış, denizlere kadar uzanmışlardır.

Anadolu'da güçler dengesinin kendi lehinde devamına selefleri gibi son derece dikkat eden Bizans İmparatoru Manuel Komnenos ise Anadolu'da Türkiye Selçuklu Devleti'nin birdenbire kuvvetlendiğini görünce, payitaht Konya'yı fethetmek ve Türkleri yeni vatanları Anadolu'dan atmak için büyük bir ordu ile harekete geçmiştir. Miryokefalos adı verilen yerde Bizans İmparatoru'nu kesin bir mağlubiyete uğratan Sultan II. Kılıçarslan, Anadolu'nun ebedi Türk vatanı olduğunu Bizans'a kabul ve tasdik ettirmiştir⁸. Son yapılan araştırmalar Miryokefalos Savaşı'nın Konya ili sınırları içerisinde Konya şehir merkezi ile Beyşehir yolu üzerinde yer alan Bağrsak Boğazı mevkiinde gerçekleştiğine işaret etmektedir⁹. Malazgirt Savaşı ile Anadolu'nun kapıları Türklere açılırken Miryokefalos Zaferi ile de Anadolu'nun Türk yurdu olduğu adeta tescillenmiştir. Bizans, Haçlı saldırılarına önemli destek vermekle birlikte Bizans ve Haçlı arasındaki temel fark ise Haçlılar, dini gerekçelerle hareket ederken; Bizans, kendi doğal toprakları olarak gördüğü bölge coğrafyasını yeniden kendi topraklarına dâhil etmek istemesi olarak açıklanabilir¹⁰. Bu anlamda Bizans için, Haçlı varlığı endişe verici olmuş en az Türkler kadar topraklarını Haçlılara kaptırma kaygısı ile korku vermiştir¹¹.

Haçlılar, Müslüman Türkler ve Hristiyan Batı arasında savaş ve mücadelenin yanında diyaloglar ve işbirlikleri de yaşanmış olup bu kültürel değişim ve ticaretin önemli merkez şehirlerinden bir

8 Mehmet Altay Köymen, "Selçuklular ve Anadolu'nun Türkleşmesi Meselesi", *Selçuk Dergisi*, 1985.

9 Adnan Eskikurt ve Mehmet Akif Ceylan, Myriokephalon Zaferi, Çamlıca Yayınları, İstanbul, 2015.

10 Robert Browning, The Byzantine Empire, Catholic University of America Press, 1992, s. 162.

11 Işın Demirkent, "Haçlılar", *İslam Ansiklopedisi*, 14. Cilt, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 1996, s. 534.

tanesi de Konya olmuştur¹². Süregiden Haçlı Savaşları ile oluşan düşmanlıklar, Müslüman Türk coğrafyası Anadolu'da yaşayan Hristiyanların, Müslüman Türklerle yaşantılarında çok büyük sıkıntılara yol açmamıştır¹³. Örneğin, Hristiyan Gürcüler ile iyi ilişkiler söz konusuydu. Pek çok Gürcü askerinin Moğollara karşı Müslüman Türklerin yanında savaştıkları görülmüştü¹⁴. Hatta aslen Gürcü olan Gürcü Hatun, Müslüman olmuş ve Mevlâna Celalettin Rumi'nin yolunu takip etmiştir. Haçlılar ile mücadelede çok etkin olan Türkiye Selçukluları Devleti'ni inşa eden manevi dinamikler İbni Arabi ve Celalettin Rumi'ydi¹⁵. Arabi ve Rumi, Konya ile güçlü bağları olan ve Konya'da yaşamış iki büyük önemli derviş ve sufi önderleriydi.

Haçlı hareketinin başladığı zaman, Anadolu'ya Türklerin yerleşmeye başladığı, beylikler ve devlet kurdukları döneme rastlar. O dönemde Anadolu'daki Türkler için merkez şehir, Konya'dır. Selçuklular zamanındaki güvenli ortam ve ticari imkânlar, Kıpçak, Bulgar ve Rus tüccarları Konya'ya çekmiştir. 1255'te Konya'ya gelen Rubruck, burada Venedikli ve Cenevizli tüccarlara rastlandığını belirtir. Uluslararası ticaretin çok arttığı 13. yüzyılda, Konya'da Venediklilere ait bir Konsoloslukun varlığı bilinmektedir. Bu dönemde Konya ile Kıbrıs arasında transit ticaret yapılmış, diğer eşyaların yanı sıra şap, yün, deri, ham ve işlenmiş ipek ticareti alışverişi olmuştur. İranlı tüccarların da bu dönemde, sık sık Konya'ya geldikleri bilinmektedir. Ticaret için Tebriz'den gelen tacirleri Eflaki haber verirken, Altunaba Vakfiyesi'nde de Tebrizli

12 Alexander D. Beihammer, "Defection across the Border of Islam and Christianity Apostasy and Cross Cultural Interaction in Byzantine Seljuk Relations", 86, 3, The University of Chicago Press, 2011, s. 598.

13 A. C. S. Peacock, "Georgia and the Anatolian Turks in the 12th and 13th Centuries", *Anatolian Studies*, 56, British Institute, Ankara, 2006, s. 128.

14 Simon de Saint'ten aktaran A. C. S. Peacock, "Georgia and the Anatolian Turks in the 12th and 13th Centuries", *Anatolian Studies*, 56, British Institute, Ankara, 2006, s. 131.

15 William L. Langer ve Robert P. Blake, "The Rise of the Ottoman Turks and Its Historical Background", *The American Historical Review*, Oxford University Press on behalf of the American Historical Association, 1932, 37, 3, s. 485.

tacirlerin ismi geçmektedir. Konya ile ticaret yapanlar arasında, Şamlılar da vardır. Selçuklular zamanında tüccarların, Anadolu dışından Konya'ya ve Konya'dan Anadolu dışına olan hareketi, Konya'nın bir başkent ve ticari merkez olarak önemini vurgulaması açısından dikkat çekicidir¹⁶. Konya'da uluslararası tarihi pazar niteliğinde olan Bedesten'in varlığı da Konya'nın geçmişteki büyük ticari imkânlarını günümüze taşıması bakımından önemlidir. O dönemde Konya, şehircilik bakımından üst seviyede bulunuyordu. Konya'nın iç kale surları çok yüksek ve heybetli bir görünüme sahiptir. Surların üstünde köşkler, şehrin merkezinde birbirinden güzel camiler, mescitler, medreseler, hanlar, bedestenler, lüks evler, cadde ve sokaklar bulunuyordu. Şehrin sur dışında kalan kısımları bahçelik olup bu bahçeler arasında da mahalleler, bağ evleri, mescitler, medrese, tekke ve zaviyeler bulunmaktaydı¹⁷.

Konya tarihi ve kültürel çerçevede bu coğrafyanın önemli şehirleri ile daima bir bütündür. Özellikle Anadolu toprakları dışında inşa edilen Mevlevihanelerle de bu müşahhaslaşmış; yüz yıllara dayanan bir bağ olmuştur. Konya şehri; Halep, Şam, Bağdat ve Kudüs ile tarihi geçmişe sahiptir. Konya hariç tutulacak olursa bu bölgedeki neredeyse tüm şehirler günümüzde bir yıkım ve işgal dönemi yaşamaktadır.

Batılı devletlerin "özgürleştirme" adı altında Irak'a askeri harekâtı, on birinci yüzyıldan başlayarak yaklaşık üç asır süren Kudüs'ü özgürleştirme Haçlı Seferleri'ni hatırlatmış ve bu durum bizzat Amerikan Başkanı tarafından da Irak ve Afganistan harekâtları öncesinde dile getirilmiştir. 27 Kasım 1095 tarihinde Fransa'nın Clermont şehrinde Papa 2. Urban'ın tarihi konuşması ile Haçlı

16 Azize Yasa, "Anadolu Selçukluları Döneminde Türk İslâm Şehri olarak Konya" başlıklı Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1988. s.107

17 Mehmet Ali Hacıgökmen, "Türkiye Selçukluları Zamanında Konya'nın Devlet Merkezi Oluşu", *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, Ankara, 2011, s.232.

Seferleri'nin ateşi yakılırken¹⁸ bundan bin yıl kadar sonra Amerika Birleşik Devletleri Başkanı George Bush'un Haçlı savaşlarının devam ettiğini hatırlatan konuşması¹⁹ dikkat çekicidir. ABD Başkanı George W. Bush, 11 Eylül'deki saldırıların ardından teröriste karşı "Haçlı Seferi" başlattığını söyleyip Amerikan halkından sabırlı olmalarını istemişti²⁰. Haçlı savaşları Papa'nın konuşmasında Kutsal Kudüs şehrinin özgürleştirilmesi amacıyla²¹ yapılırken, günümüzde de bölge coğrafyasına yapılan askeri operasyonlar, Bağdat ve Irak'ın özgürleştirilmesi amacıyla yapılmakta. O günkü konuşmada hedef heybetli ve korkunç düşman Türklerin durdurulması amacıyla Kıta Avrupa'sından askeri bir hareketin başlatılmasıydı²². Bugün ise yaşanan işgallerin Türkiye'nin bölge coğrafyası ile bağımlı ve işbirliğini kesmeye dönük bir amacı da içinde barındırdığını söylemek zor değildir.

Modern dünyada Müslümanlar için Haçlı tehdidinin varlığı hem yetkili ağızların söylemlerinden hem de Batı dünyasında yaşanan bazı olumsuzlukları yansıtan makalelerden okunabilmektedir. Özellikle kıta Amerika'sında Evanjelizm mensubu Hristiyanların, İslam coğrafyasındaki ülkeler ve şehirleri için emelleri olduğu, siyasal yapılarından, söylemlerinden gençlik ve hatta üniversite örgütlenmelerinden dahi anlaşılmalıdır. Bu yapılanmaların, 1940'lı yıllardan itibaren emellerinin gerçekleşmesi için çalıştıkları bilinmektedir²³. Amerikan aşırı tutuculuğu (fundamentalizm) olan Evanjelizm, komünizm karşıtlığı olarak

18 Peter Frankopan, The First Crusade The Call from the East, Harvard University Press, 2012. s.1

19 Jonathan Phillips, <https://www.historytoday.com/archive/feature/crusades-complete-history>, 65. 5, 2015.

20 <http://www.milliyet.com.tr/gundem/bush-bu-bir-hacl-seferi-5275848>, <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/bush-yine-hacl-seferine-cikti-38594843>

21 Peter Frankopan, The First Crusade The Call from the East, Harvard University Press, 2012, s. 2

22 Peter Frankopan, The First Crusade The Call from the East, Harvard University Press, 2012, s. 10.

23 John G Turner, Bill Bright and Campus Crusade for Christ The Renewal of Evangelicalism in Postwar America, The University of North Carolina Press, 2008.

başlayan anlayışını, İslam coğrafyası ve özellikle Ortadoğu için geçmişteki Haçlı mücadelesi hedefine döndürmüşlerdir. Diğer yandan ise özellikle Güney Kore’de misyonerlik faaliyetleri ile Evanjelizm’in yayılması için küresel ölçekte çalışılmıştır²⁴. Old Testament ile Tevrat, New Testament ile İncil’e dayalı anlayışıyla Evanjelizm, Yahudiler ile kurduğu gönül ve inanç bağı sayesinde Ortadoğu coğrafyasını İsrail ile birlikte şekillendirmeye çalışmaktadır. Evanjelist Hristiyanların, Amerikan Cumhuriyetçilerine destekleri bilinmekle birlikte Amerika’da George Bush’un Irak’ın işgali ve Irak Lideri Saddam Hüseyin’in devrilmesine en çok desteği veren siyasal ve inanç grubu olduğu bilinmektedir. Hristiyan Siyonistler olarak da ifade edilen bazı radikal grupları destekleyen bu gruplar Müslümanları eleştirmekte sınır tanımamaktadırlar²⁵.

Günümüzde Haçlı ruhunun yaşatılmaya çalışıldığını gösteren önemli makalelerden birisi de Avrupa ve Amerika’da İslam karşıtlığının Haçlı sembolleri ve retoriği üzerinden yürüdüğünü ifade eden Ariel Koch’a²⁶ aittir. Müslümanlara karşı nefretin özellikle internet ve sosyal medya aracılığı ile yayıldığını ifade eden Koch, bunda özellikle pagan ve Hristiyanlık unsurlarının ana motive güç olarak kullanıldığını aktarmaktadır. İslam karşıtlığının Haçlı simgeleri üzerinden nasıl yayıldığının medya örnekleri ile sunulduğu makalede Amerika ve Avrupa’da hızla yayılan İslam düşmanlığı ve Haçlı özentisinin pek çok ifadesi görsel, yazılı ve sosyal medya örnekleriyle sunulmaktadır denmektedir²⁷.

24 John G Turner, Bill Bright and Campus Crusade for Christ The Renewal of Evangelicalism in Postwar America, The University of North Carolina Press, 2008.

25 Kroeger Brooke, Undercover Reporting The Truth About Deception, Northwestern University Press, 2012.

26 Ariel Koch, “The New Crusaders Contemporary Extreme Right Symbolism and Rhetoric”, *Perspectives on Terrorism*, 11, Terrorism Research Initiative, 2017.

27 Ariel Koch, “The New Crusaders Contemporary Extreme Right Symbolism and Rhetoric”, *Perspectives on Terrorism*, 11, Terrorism Research Initiative, 2017, s. 17.

AMAÇ VE METODOLOJİ

Konya'nın, Haçlı saldırılarına mukavemet oluşturan şehir kimliği ve Türk tarihi açısından duruşu önemlidir. Türkiye Selçuklularına başkentlik yapmış ve Anadolu'da İslam medeniyetinin yerleşmesini sağlamış şehirlerin başında gelmektedir. Bu makalede Haçlıların Ortaçağ'dan bu yana faaliyetleri hakkında Konya'daki üniversite öğrencileri tarafından ne ölçüde bilinirliği ölçülmeye çalışılmıştır.

Fuat Köprülü'nün ifadesiyle XIX. yüzyıla tarih asrı adı verilmiştir. Tarih, maziden zamanımıza ve gelecek zamana tutulmuş bir projektördür. O'nun aydınlığı olmadan, hiçbir şey yapılamaz²⁸. Tarihin, milletlerin hayatlarında oynadığı rol malumdur²⁹. Bugün, Kudüs başta olmak üzere bölge coğrafyasında yaşananlar Haçlı saldırılarının devamı mıdır? Selçuklu ve Haçlı tarihinde Kudüs'e Haçlı ordularının önündeki en büyük mukavemet olan Konya. Ve bu tarihi olaylara şu anki Konya şehri gençliği nasıl bakıyor, günümüzü nasıl okuyor? Bu araştırmanın amacı, gençlerin tarih bilinci ve bakış açısı hakkında bilgi edinerek, yerel yönetim, gençlik, kültür ve tarih çalışmalarına bu bilgiler doğrultusunda destek olacak kaynak oluşturabilmektir. Konyalı gençlerin tarih bilinci, anket yöntemi kullanılarak SPSS istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir.

28 Mehmet Altay Köymen, "Selçuklular ve Anadolu'nun Türkleşmesi Meselesi", *Selçuk Dergisi*, 1985 .

29 Mehmet Altay Köymen, "Selçuklular ve Anadolu'nun Türkleşmesi Meselesi", *Selçuk Dergisi*, 1985 .

Tablo 1 Ankete Katılan Grubun Sınıf Düzeyleri

Sınıf	Yüzde
1. Sınıf	29,6
2. Sınıf	29,6
3. Sınıf	16,9
4. Sınıf	18,3
Yüksek Lisans	4,2
Doktora	1,4
Toplam	100,0

Araştırmanın alanını Konya il merkezi ve il merkezinde bulunan üniversitelerin öğrencileri oluşturmaktadır. 2015 yılı itibarıyla Konya'nın merkezini oluşturan üç ilçenin (Karatay, Meram ve Selçuklu) nüfusları toplamı 1.250.482'dir. İl genelinin nüfusu da 2.130.544'tür ³⁰ . Araştırmada örneklem dağılımı Konya'daki üniversitelerin öğrenci sayılarına göre planlanmış en fazla öğrenci sayısına sahip Selçuk ve Erbakan Üniversitesi öğrencileri örneklemin yüzde seksenden fazlasına sahiptir ki bu oran, üniversite gençliği evreni ile uyumludur. Konya'da yüz otuz binin üzerinde üniversite öğrencisi bulunmaktadır.

Araştırmada anket yöntemi ile basit tesadüfi (rastlantısal) örneklem seçim tekniği uygulanmıştır. Anketlerin yarısı yüz yüze görüşme ile Konya'daki üniversitelerin kampüslerinde, diğer yarısı üniversite datalarından alınan listelerle telefon ile uygulanmıştır. Anket çoğunluğu birinci, ikinci ve üçüncü sınıflardan ve tamamı tek bir sınıfa ait olmamak üzere oluşturulmuş örneklem ile toplam beş yüz üniversite öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir.

30 www.tuik.gov.tr

Bulgular ve Yorum

Yapılan araştırmada örneklemenin, günümüze ve geleceğe ışık tutacak tarihsel süreç ile ilgili tutumları incelenmiştir. Haçlılar, Konya ili içerisinde bulunan niversiteli gençler tarafından nasıl biliniyor, ne kadar tanınıyor ve bu harekete karşı tutumları araştırılmış, çıkan neticeler aşağıda sırasıyla incelenmiştir.

1. Katılımcı zellikleri

Tablo 1’de ankete katılan öğrencilerin hangi sınıflarda olduğu ortaya konulmuştur. Örneklemeye katılan grubun yüzde 58,4’n birinci ve ikinci sınıflar oluşturmaktadır. Örneklemenin yüzde 19,9’u nc sınıf, yüzde 18,3’ dördüncü sınıftır. Yüksek lisans ve doktora öğrencilerinden de rneklemeye katılanlar olmuştur. Bunların oranı ise yüzde 5,6’dır.

Tablo 2’de ankete katılan ğrencilerin Konya’da hangi üniversitelerde okuduğu sorulmuş, örneklemeyi oluşturanların yüzde 59,2’si Selçuk niversitesi ğrencisi, yüzde 32,4’ Konya Necmettin Erbakan niversitesi ve yüzde 8,5’i diğer eğitim kurumları olarak cevaplamıştır.

Tablo 2 Ankete Katılan Grubun Okuduğu niversiteler

Üniversite	Yüzde
Diğer	8,5
Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi	32,4
Selçuk Üniversitesi	59,2
Toplam	100,0

Örneklemeye konu olan grubun aşağıda bulunan Tablo 3’te cinsiyet özellikleri verilmiştir. Örneklemeye konu olan grubun yüzde 62’si bayan öğrencilerden oluşurken, yüzde 38’i erkek öğrencilerdir.

Tablo 3 Ankete Katılan Grubun Cinsiyet Özellikleri

Cinsiyet	Yüzde
Erkek	38,0
Kadın	62,0
TOPLAM	100,0

Ankete katılanların ikamet ettiği ilçelerle ilgili bilgiler Tablo 4'te verilmiştir. Buna göre öğrencilerin yüzde 70,4'ü Selçuklu, yüzde 11,3'ü Meram ve yüzde 18,3 ise Karatay ilçesinde ikamet etmektedir.

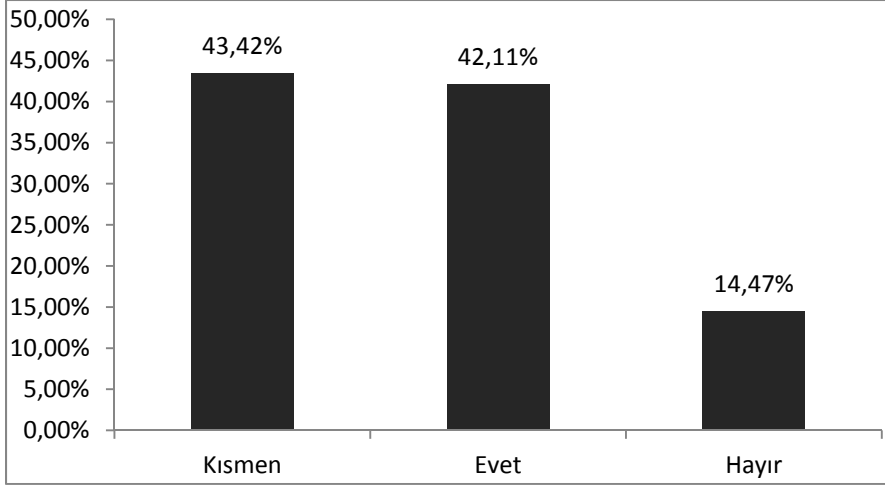
Tablo 4 Ankete Katılan Grubun İkamet Bilgileri

İkamet edilen ilçe	Yüzde
Karatay	18,3
Meram	11,3
Selçuklu	70,4
TOPLAM	100,0

2. Araştırma Sonuçları

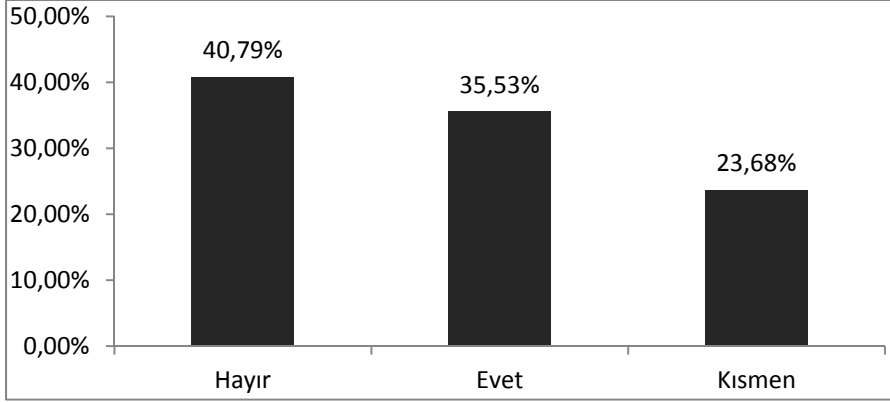
Ankete katılan öğrencilere Grafik 1'de yakın dönemde yaşanan Irak, Suriye ve Afganistan'daki olayları, Haçlı Seferleri'nin bir uzantısı olarak görüyor musunuz sorusu yöneltilmiştir. Örneklemeye konu olan grup, bu soruya yüzde 42,11 oranında evet, yüzde 43,42 oranında kısmen ve yüzde 14,47 oranında hayır cevabını vermiştir.

Grafik 1, Irak, Suriye ve Afganistan'daki Olayları Haçlı Seferleri'nin Bir Uzantısı Olarak Görüyor musunuz?

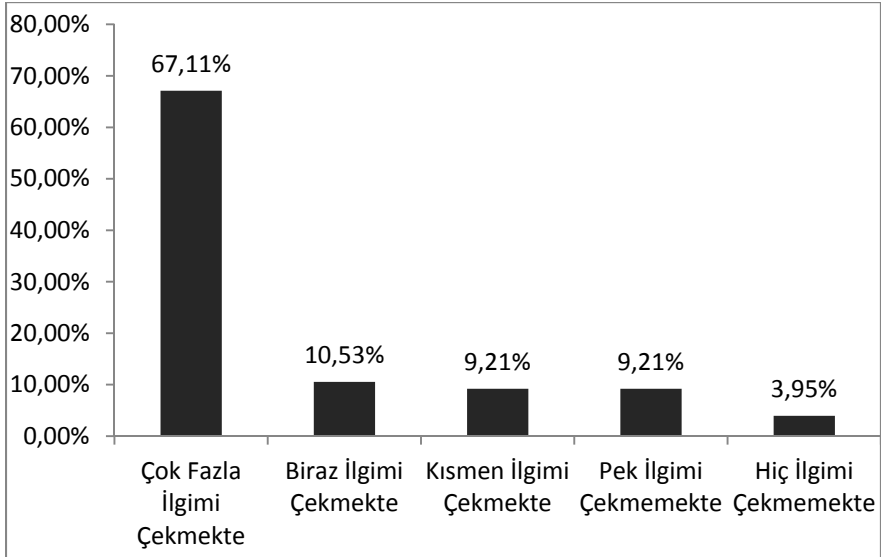
Haçlı Seferleri'nin düzenlenmesinin en önemli etmenlerden birinin Türklerin Anadolu'dan atılması olduğu gerçeğidir. Türklerin o dönemdeki merkezi Konya'ydı. Bu yüzden Konya'nın, Haçlı Seferleri'ndeki rolü oldukça önemlidir. Ayrıca Haçlılara karşı mücadele etmiş Selçuklu sultanlarının önemli bir kısmı Konya şehir merkezindeki Alâeddin Tepesi'nde yer alan Selçuklu Dönemi'nde inşa edilen Alâeddin Camii haziresinde yer almaktadır. Grafik 2'de örnekleme seçilen gruba "Konya'nın Haçlı Seferleri'ndeki rolünü biliyor musunuz?" sorusu sorulmuştur. Konya'da bulunan ve ankete katılan öğrencilerin yüzde 41'i bunu bilmediğini ifade ederken yüzde 24'ü de kısmen demmiştir. Ankete konu olan öğrencilerin yüzde 35,53'ü Konya'nın Haçlı Seferleri'ndeki rolünü bildiğini söylemiştir.

Grafik 2, Konya'nın Haçlı Seferleri'ndeki Rolünü Biliyor musunuz?

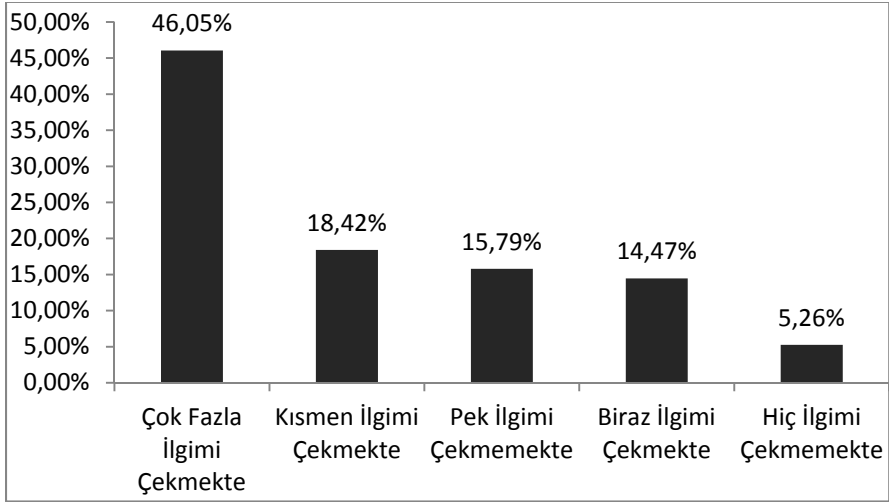
Konya'da eğitim alan üniversite öğrencilerinin yüzde 41'i yaşadıkları şehir Konya'nın tarihte Haçlılara karşı ne düzeyde mukavemet gösteren bir şehir olduğu konusunda bilgi sahibi olmadığını ifade etmiştir. Bilgi sahibi olduğunu ifade edenlerin oranı ise yüzde 35'tir. Kısmen bilgi sahibi olanların oranı ise yüzde 24'tür.

Grafik 3, Haçlı Seferleri'ne İlgili misiniz?

Ankete katılan gruba, Haçlı Seferleri ile ilgili düşünceleri soruldu. Ankete katılan grubun yüzde 67,11'i Haçlı Seferleri'nin çok fazla ilgisini çektiğini söylerken, ankete katılan gruptan yüzde 20 gibi bir oran ise Haçlı Seferleri'nin biraz ya da kısmen ilgisini çektiğini söylemiştir. Ankete katılan grubun yüzde 9,21'i Haçlı Seferleri pek ilgimi çekmemekte, yüzde 3,95'i ise hiç ilgimi çekmemekte cevabını verdiği gözlemlendi.

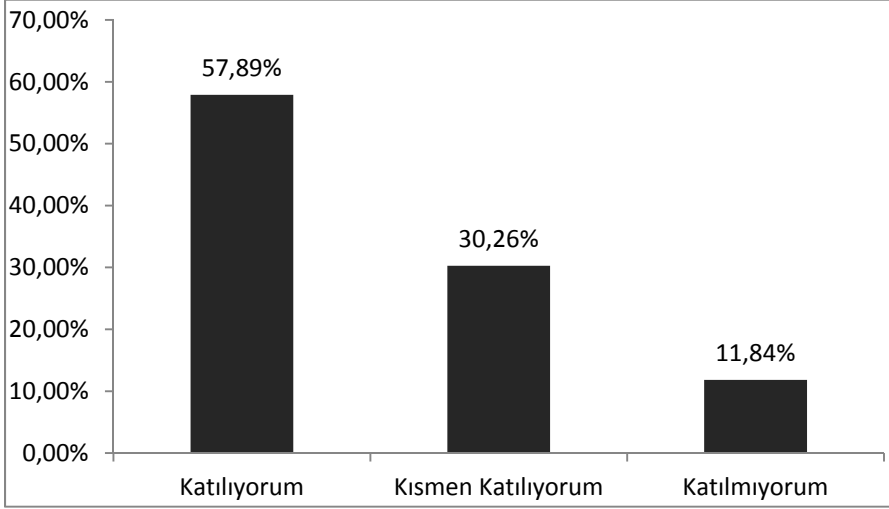
Grafik 4, Miryakefalon Savaşı Konusuna İlgili misiniz?

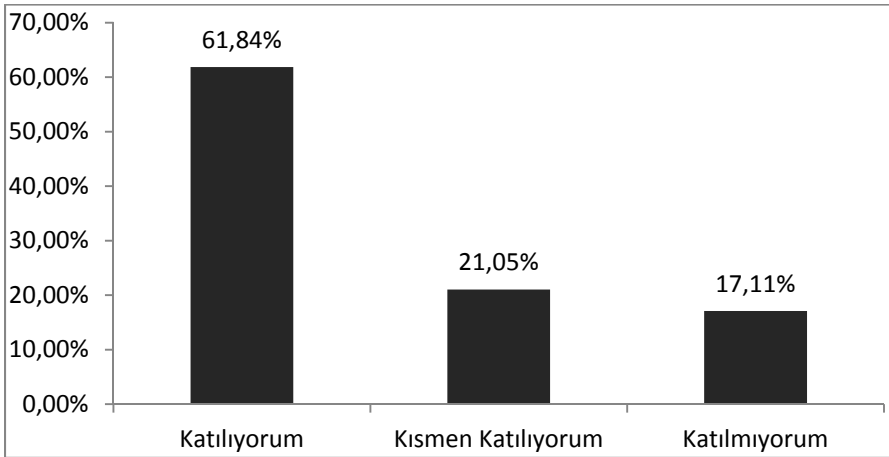
Ankete katılan öğrencilere Grafik 5'te Miryakefalon Savaşı ile ne kadar ilgili oldukları soruldu. Ankete katılan genç öğrencilerin yüzde 46,05'i çok fazla ilgimi çekmekte derken, yüzde 14,47'si biraz ilgimi çekmekte, yüzde 18,42'si kısmen ilgimi çekmekte, yüzde 15,79'u pek ilgimi çekmemekte ve yüzde 5,26'sı hiç ilgimi çekmemekte demiştir.

Ankete katılan öğrencilerin Ortaçağ ile ilgili düşünceleri ve algıları ölçülmeye çalışılmıştır. Grafik 5'de bilim ve tarih için parlak bir çağ olduğunu düşünenler yüzde 57,89 oranındadır. Yüzde 30,26'sı kısmen katılıp, yüzde 11,84'ü ise katılmadığını belirtmiştir.

Grafik 5, Bilim ve tarih için parlak bir çağ olduğunu düşünenler

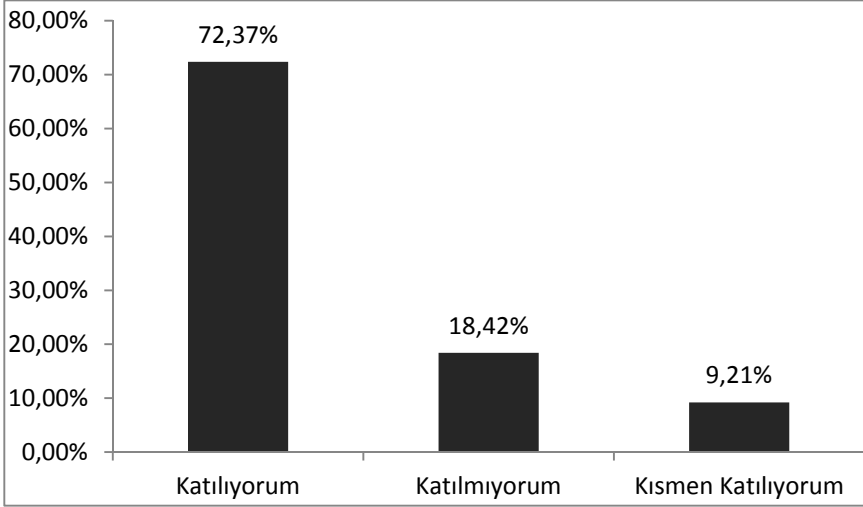
Grafik 6, Batıl İnançlarla Dolu Bir Çağ Olduğunu Düşünenler

Grafik 6'da ise Ortaçağ Dönemi'nin batıl inançlarla dolu bir çağ olduğuyla ilgili ankete katılan öğrencilerin düşünceleri alınmıştır. Buna göre Ortaçağ'ın batıl inançlarla dolu bir çağ olduğuna

katılanların oranı yüzde 61,84 iken, kısmen katılanların oranı 21,05, katılmayanların oranı ise yüzde 17,11'dir.

Grafik 7, Haçlıların Anadolu'ya Yoğun Geldiği Dönem Olduğunu Düşünenler

Grafik 7'de ise ankete katılan öğrencilere Ortaçağ Dönemi ile Haçlıların durumu hakkında düşünceleri sorulmuştur. Buna göre Ortaçağ denildiğinde Haçlıların Anadolu'ya yoğun olarak geldiği bir dönem önermesine katılanların oranı yüzde 72,37 iken kısmen katılanların oranı yüzde 9,21, katılmayanların oranı ise yüzde 18,42'dir.

Sonuç olarak Konya'da örnekleme konu olan gençlere Irak, Suriye, Afganistan olayları, Konya'nın Haçlı Seferleri'ndeki rolü, Haçlı Seferleri, Miryakefalon Savaşı ile ilgili düşünceleri, anket tekniği kullanılarak sorulmuş, sonuçları SPSS ile analiz edilmiştir. Ankete göre tarihimizde önemli bir yere sahip Haçlı olaylarına ilgili olma durumu genel olarak yüzde 60'ın üzerinde ölçülmüştür. Yine günümüzde bölge coğrafyamızda yaşanan olayların Haçlı Seferleri ile uzantısı olduğunu düşünme oranı da yüzde 60'ın üzerinde çıkmıştır. Ortaçağ ile ilgili ise bilim ve tarih için parlak bir çağ diyenlerin

yüzdesi 58 iken, batıl inançlarla dolu bir çağ olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 61'dir.

Makaleye konu olan anket çalışması sonucunda Konyalı üniversite gençliğinin yaklaşık yüzde 40'ına yakınının Türk tarihi bakımından son derece önemli olan Haçlı saldırılarını yeterince bilmediğı ve hatta ilgilenmediğinin ortaya çıkması manidardır.

Tarihsel arka plan değerlendirildiğinde bu saldırıların temel amacı, Türkleri Anadolu'dan atmak ve Kudüs'ü İslam hâkimiyetinden uzaklaştırmak olduğu bilinirken ve bu amaç doğrultusunda bugün dahi yeni ve farklı stratejilerle Batı, bölge coğrafyası üzerinde oyun kurarken, günümüz gençliğinin bu hassas konu ve tarih üzerinde yeterince bilgili ve ilgili olmadıkları gözlenmiştir.

Bu konuda gerek Milli Eğitim müfredatının gerekse kültürel sosyal alanlarda halkla ilişkiler çalışması yapan yerel yönetimlerin, gençlerde tarih bilincini uyandıracak farklı çalışmalar içerisine girmesinin gerekliliğı görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Beihammer, Alexander D., Defection across the Border of Islam and Christianity Apostasy and Cross Cultural Interaction in Byzantine Seljuk Relations, Vol. 86, No. 3 (JULY 2011), The University of Chicago Press on behalf of the Medieval Academy 2011, s. 597-651.
- Brooke, Kroeger, Undercover Reporting The Truth About Deception, Northwestern University Press 2012
- Browning, Robert, The Byzantine Empire, Catholic University of America Press, 1992.
- Can, Mustafa, Selçuklular Devri Konya Kütüphanelerinin Tarihçesi, Selçuk Dergisi, Konya 1985, s.45-58.
- Demirkent, Işın, Haçlı Seferleri Düşüncesinin Doğuşu ve Hedefleri, Tarih Dergisi, 35: 1994, s.65-78.
- Demirkent, Işın, Haçlı Seferleri. Dünya Yayıncılık, İstanbul 1997.
- Demirkent, Işın, Haçlılar, İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı, 14. Cilt, İstanbul 1996, s. 525-546.
- Eskikurt, Adnan ve Ceylan Mehmet Akif, Myriokephalon Zaferi, Çamlıca Yayınları, İstanbul 2015.
- Frankopan, Peter, The First Crusade The Call from the East, Harvard University Press, 2012.
- Guedy, David Durand, Iranian Elites and Turkish Rulers A History of Isfahan in the Saljuq Period, Routledge, Oxford 2012.
- Hacıgökmen, M. Ali, Türkiye Selçukluları Zamanında Konya'nın Devlet Merkezi Oluşu, Türkiyat Araştırmaları Dergisi, Ankara 2011, s. 231-260.
- Kirpik, Güray, Haçlılar ve İpek Yolu. Kutadgu Bilig 61: İstanbul 2012, s.173.
- Koca, Salim, Haçlı Seferleri Sebep ve Sonuçları Bakımından Nasıl Değerlendirilebilir, Gazi Akademik Bakış Dergisi, Ankara 2017, s. 15.
- Koch, Ariel, The New Crusaders Contemporary Extreme Right Symbolism and Rhetoric, Perspectives on Terrorism, Vol. 11, Terrorism Research Initiative, 2017, s. 13-24.
- Komisyon, 1973 İl Yıllığı Konya, Yeni Kitap Basımevi, Konya 1973.

- Köymen, Mehmet Altay, Selçuklular ve Anadolu'nun Türkleşmesi Meselesi, Selçuk Dergisi, 1985
- Öcal, Tülay, Konya Şehrinin Selçuklulardan Günümüze Ticaret Fonksiyonu, TÜBAR XIX, 2006 Bahar.
- Phillips, Jonathan,
<https://www.historytoday.com/archive/feature/crusades-complete-history>, 65 Issue 5, 2015
- Peacock, A. C. S., Georgia and the Anatolian Turks in the 12th and 13th Centuries, Anatolian Studies, Cilt 56, British Institute at Ankara 2006, s. 127-146.
- Safi, Omid, Politics of Knowledge in Premodern Islam Negotiating Ideology and Religious Inquiry, The University of North Carolina Press 2006.
- Sümer, F., Türkiye Kültür Tarihine Umumi Bir Bakış, Ankara 1962.
- Tarlakazanı, B. E.-Tıngır, M., Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, XI-I: Erzincan 2018, s. 111-128 .
- Tural, S., Kültürel kimlik üzerine düşünceler, Ecdâd Yayınları. Ankara 1992.
- Turan, Osman, Selçuklular Zamanında Türkiye, İstanbul Matbaası, İstanbul 1971.
- Turner, John G, Bill Bright and Campus Crusade for Christ The Renewal of Evangelicalism in Postwar America, The University of North Carolina Press, 2008.
- William, L., Langer ve Robert, P., Blake, The Rise of the Ottoman Turks and Its Historical Background, Oxford University Press on behalf of the American Historical Association, The American Historical Review, Vol. 37, No. 3, 1932, s. 468-505.
- Yalman, Suzan, Alaaddin Kayqubad Illuminated A Rum Seljuk Sultan As Cosmic Ruler, Muqarnas, Vol. 29, Brill 2012, s.151-186.
- Yasa, Azize, Anadolu Selçukluları Döneminde Türk İslâm Şehri olarak Konya Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara 1988.
- <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/bush-yine-hacl-seferine-cikti-38594843>
- <http://www.milliyet.com.tr/gundem/bush-bu-bir-hacl-seferi-5275848>

